

Poslanica ob svetovnem dnevu gledališča 27/3/2023

Prijatelji gledališki umetniki po vsem svetu,

na vas se obračam ob svetovnem dnevu gledališča in četudi me prevzema sreča, da vam govorim, vsak atom mojega bitja drhti pod težo silnega pritiska in občutkov, zaradi katerih v današnjem negotovem svetu trpimo vsi, gledališčniki in drugi. Negotovost je neposredni rezultat tega, kar preživljamo danes, sporov, vojn, naravnih nesreč, ki ne uničujejo le stvarnega, ampak tudi naš duhovni svet in notranji mir. Obračam se na vas, čeprav imam občutek, da je svet danes sestavljen iz osamljenih otokov, poln ladij, ki z razpetimi jadri brzijo, drsijo po megljenem obzorju, brez navodil, saj na horizontu ni nikogar, ki bi jih vodil, pa vendar upajo, da bodo priplule v varen pristan, ki jim bo dal zavetje po dolgem tavanju v besnečem morju.

Še nikoli ni bil naš svet tesneje povezan, kakor je danes, in še nikoli ni bil bolj nesložen, mi pa v njem dlje drug od drugega. V tem leži dramski paradoks, ki nam ga nalaga sodobni svet. V tem, da so – četudi novice dobivamo hkrati in so sodobna sredstva komuniciranja odstranila prepreke zemljepisnih meja – konflikti in napetosti, ki smo jim priča, presegli meje logičnega dojetja in znotraj približevanja prišli do točke, ki nas oddaljuje od resničnega bistva človeštva v njegovi najosnovnejši obliki. Gledališče je v

svojem bistvu najčistejše človeško dejanje, temelji na bistvu človečnosti, na življenju. Z besedami velikega pionirja Konstantina Stanislavskega: »Ne vstopaj v gledališče z blatnimi čevlji. Prah in umazanijo pusti zunaj. Drobne skrbi, prepire, nepomembne težave – vse te reči, ki ti uničujejo življenje in odvrtačajo pozornost od umetnosti – skupaj s površnikom odloži pri vratih.« Ko stopimo na oder, nanj stopimo z enim življenjem enega človeka, a to življenje ima silno moč, da se razcepi, pomnoži in spreminja v številna življenja, ki jih pošljemo v svet, da ga oživijo, v njem vzcvetijo in širijo svoj vonj.

Kot dramatik, režiserji, igralci, scenografi, pesniki, glasbeniki, koreografi in tehniki – vsi, brez izjem – v gledališču ustvarjamo življenje, življenje, ki ni obstajalo, dokler nismo stopili na odrske deske. To življenje si zasluži, da ga vodi nežna roka, da ga objame ljubeče naročje, zasluži si blago srce, da bo čutilo z njim, in trezen um, ki mu daje razloge, da vztraja in preživi. Ne pretiravam, ko rečem, da na odru ustvarjamo življenje samo, iz nič, kakor se iz nič v temo zaskri tleča žerjavica, ki razsvetli in ogreje noč. Mi smo tisti, ki življenju dajemo sijaj. Mi mu dajemo telo, utrip in pomen. In mi smo tisti, ki prinašamo razloge, da ga lahko razumemo. Mi smo tisti, ki uporabljamo luč umetnosti v spopadu s temo ignorance in ekstremizma. Mi smo tisti, ki sprejemamo doktrino življenja, da se lahko življenje razširi po svetu. Temu posvečamo svoje delo, čas, znoj, solze, kri in živce, vse, kar imamo, da bi uresničili to vzvišeno poslanstvo in z njim ubranili vrednote resnice, dobrote in lepote, zares prepričani, da je življenje vredno živeti.

Danes se na vas ne obračam zato, da bi vam govorila o očetu vseh umetnosti, gledališču, niti zato, da bi ga na njegov mednarodni praznik slavila. Ne, vabim vas, da stopimo skupaj, z roko v roki, z ramo ob rami in glasno, kakor smo vajeni govoriti z odra, z besedami prebudimo vest sveta, z besedami v sebi poiščemo izgubljeno bistvo človečnosti. Svobodnega, strpnega, ljubečega, sočutnega, nežnega in sprejemajočega človeka. Da zavrnamo grde podobe krutosti, rasizma, krvavih spopadov, enoumja in ekstremizma. Ljudje že tisočletja hodimo po tej zemlji, pod tem nebom in bomo hodili še naprej. Zato potegnite noge iz blata vojn in krvavih spopadov, pustite jih pri vhodu na oder. Morda bo tako naša človečnost, ki jo je prizadel dvom, spet postala kategorična gotovost, zaradi katere smo lahko zares ponosni, da smo ljudje, da smo v človečnosti bratje in sestre.

To je naše poslanstvo, nas gledališčnikov, ki nosimo baklo razsvetljenstva, vse odkar se je na prvem odru pojavil prvi igralec, da bi bil na čelu vseh, ki se spopadamo z grdim, krvavim in nečloveškim. Zato se jim zoperstavljamo z lepim, čistim, človeškim. Mi, samo mi, znamo širiti življenje. Širimo ga skupaj, zavoljo enega sveta in enega človeštva.

Samih Ayoub

Prevedla Barbara Skubic

Samiha Ayoub je priznana egiptovska igralka. Rodila se je v Shubri v Kairu leta 1932.

V letih 1972 do 1975 je Ayoub vodila in delala v The Modern Theatre, od leta 1975 do 1985 pa je bila direktorica kairskega gledališča Al-Qawmy.